

Op maat naar de toekomst

**Strategisch
beleidsplan
2016-2020**

Deelt u onze ambities?

Het Netwerk vo-ho West-Brabant werd in de negentiger jaren opgericht om met elkaar de organisatie en de effecten van de Tweede Fase te bespreken. Al snel werd de meerwaarde van deze samenwerking duidelijk.

Het netwerk bleek niet alleen een waardevolle structuur om onderlinge problemen en oplossingen binnen het voortgezet onderwijs te bespreken, maar ook om een betere aansluiting tussen voortgezet en hoger onderwijs op de agenda te krijgen.

Nu, twintig jaar later, blijkt dat ons netwerk in den lande als een voorbeeld wordt gezien. Als bestuur hebben we het altijd als vanzelfsprekend beschouwd om met elkaar zinvolle activiteiten te bundelen. Binnen het Netwerk vo-ho West-Brabant komen veel activiteiten samen, binnen een werkbare en handzame structuur.

Is het netwerk dan af? Nee, zeker niet. Want het onderwijsveld blijft continu in beweging. Steeds noden nieuwe ontwikkelingen in vo en ho ertoe om met elkaar de ontmoeting te blijven zoeken, alle contacten via korte lijnen te verbinden en elkaar voortdurend te informeren.

We willen als netwerk meebewegen met deze ontwikkelingen, en dat doen we heel graag samen met u. Daarom hebben we besloten onze ambities voor de komende jaren in een handzame brochure te delen met alle betrokkenen. Het resultaat ligt hier voor u.

Namens het bestuur,

Jacques Quaijtaal
Voorzitter Netwerk
vo-ho West-Brabant

Successen en uitdagingen

Wat hebben we al bereikt?

We kunnen met recht trots zijn op datgene wat we als netwerk hebben bereikt. Sinds de bijeenkomst op 2 april 2014, waar bestuurders en rectoren van vo en ho concrete adviezen formuleerden voor de toekomst van het netwerk, zijn vrijwel al deze adviezen gerealiseerd. Om maar eens iets te noemen:

- ✓ De jaarlijkse bijeenkomst voor schoolleiders wordt goed bezocht;
- ✓ Elk kwartaal delen de netwerkscholen een best practise;
- ✓ Vrijwel alle netwerkscholen geven de workshopavond voor ouders die gezamenlijk door vo en ho ontwikkeld is;
- ✓ Jaarlijks vindt docentenuitwisseling vo en ho plaats om aansluitingsproblemen rondom concrete vakken te bespreken en op te lossen.

Welke nieuwe uitdagingen gaan we aan?

In dit beleidsplan kijken we vooruit naar de nabije toekomst van het netwerk. De nieuwe voorzitter en secretaris zijn hierover in gesprek gegaan met een tweetal schoolleiders, een decaan en een vertegenwoordiger van het hoger onderwijs. Deze gedachtewisseling over de toekomst van het netwerk en over de rol die het netwerk heeft voor de deelnemende scholen en onderwijsinstellingen, ligt ten grondslag aan het Strategisch beleidsplan Netwerk vo-ho West-Brabant 2016-2020.

Daarnaast rechtvaardigt een aantal maatschappelijke en politieke ontwikkelingen dat we onze visie opnieuw verwoorden. Denk hierbij aan de ambities tot invoering van het plus-document en de publicatie van de strategische agenda “de waarde van weten”. Hoe willen wij als netwerk anticiperen op deze ontwikkelingen en wat zien wij als de spreekwoordelijke stip op de horizon? U leest het in dit beleidsplan.

'Samenwerken
in een sfeer
van brengen en
halen...'

Zorgdragen voor een doorlopende leerlijn binnen het onderwijs is in het belang van onze jeugd. Het vraagt niet alleen om een verbinding tussen basis- en voortgezet onderwijs, maar ook tussen voortgezet en hoger onderwijs.

Hoe brengen we deze verbinding zo goed mogelijk tot stand?

Met een samenwerkingsverband zoals het huidige netwerk vo-ho West-Brabant. Waarin relevante partners vertegenwoordigd zijn, die ieder vanuit hun eigen kennis en expertise een sterke inbreng hebben. Inhoudelijk en kwalitatief. Deelgenoten die goed met elkaar samenwerken in een sfeer van 'brengen en halen'.

Nieuwe uitdagingen in het onderwijs

Het netwerk richt zich op een goede aansluiting tussen voortgezet en hoger onderwijs, maar heeft daarbij extra aandacht voor nieuwe uitdagingen die zich in het onderwijs voordoen. Nieuwe ontwikkelingen zoals het personaliseren van het onderwijs, met het afleggen van examens op verschillende niveaus. Of pre-studeren met uitwerkingen als Econasium en Vecon business schools.

Digitale mogelijkheden

Ook de digitale vooruitgang in de wereld om ons heen vraagt om een sterke voortzetting van het netwerk. We moeten toe naar een netwerk waar deelnemers elkaar formeel tijdens bijeenkomsten, werkgroepen en symposia weten te vinden, maar zeker ook informeel via e-mail en andere digitale media. De decanenkring en enkele werkgroepen binnen het netwerk hebben hierin al een flinke slag gemaakt.

Frank van Damme

Conrector Mgr. Frencken College

Het netwerk

Het Netwerk vo-ho West-Brabant bestaat informeel sinds 1995 en is in juni 2002 een formeel samenwerkingsverband geworden. Inmiddels participeren er 21 vo-scholen, twee universiteiten en drie hbo's in dit netwerk.

Was er bij de oprichting van het netwerk nog vooral een noodzaak tot samenwerken door de invoering van de Tweede Fase en in vervolg daarop de Vernieuwde Tweede Fase, inmiddels prevaleert de wens tot duurzaam samenwerken in de keten. Het netwerk wordt door alle deelnemende instellingen ervaren als een plek waar informatie en kennis makkelijk gehaald, gebracht en gedeeld kan worden. De lijntjes zijn kort en de ambities zijn hoog. Het nu voorliggend beleidsplan geeft richting aan de manier waarop we het netwerk de komende jaren willen voortzetten en vormgeven.

Interne ontwikkelingen

Met de toetreding van vier nieuwe scholen voor voortgezet onderwijs is het netwerk de laatste jaren gegroeid. Hoewel niet alle scholen even actief participeren in de verschillende werkgroepen, is de omvang van het netwerk in de huidige samenstelling toereikend en de verdeling tussen de deelnemers evenwichtig. Er is een kleine kern van actieve 'kartrekkers' en een grotere groep van 'volgers'.

'De intentie is de huidige, veelbelovende samenwerkingsinitiatieven een structurele basis te geven en ze uit te breiden.'

Strategische agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek
2015-2025

'De waarde(n) van weten'

'Het vo en ho hebben elkaar steeds meer nodig.'

Voor Tilburg University is het netwerk een belangrijke schakel in de communicatieketen met de studiekeizer. We weten elkaar te vinden en bundelen onze krachten. Graag geef ik een paar voorbeelden waaruit dit blijkt.

Is wiskunde A echt voldoende als je economie wilt studeren?

Leerlingen hebben vragen over de aansluiting van het nieuwe wiskundecurriculum van het vwo op onze opleidingen. We bekijken hoe we de communicatie daarover kunnen aanscherpen en we onderzoeken of studenten met wiskunde A of B in hun vwo-pakket verschillend presteren.

Workshop ouders

Er is een workshop ontwikkeld met input en middelen vanuit het netwerk, voor ouders van studiekeizers. Deze workshop wordt gegeven door een loopbaanadviseur en kan gratis worden aangeboden door de netwerkscholen op informatieavonden.

Studiemiddagen

We organiseren als netwerk elk jaar een studiemiddag. Thema van dit jaar was de arbeidsmarkt van de toekomst. Sprekers uit diverse sectoren belichtten dit thema vanuit verschillende invalshoeken, zodat zowel bezoekers uit het voortgezet onderwijs als uit het hoger onderwijs nieuwe kennis konden ophalen.

In het Netwerk vo-ho West-Brabant streven we hetzelfde doel na: de juiste student op de juiste plek in het hoger onderwijs. "En dat werkt!"

Margreet Punt

Adviseur Aansluiting vwo-wo

Externe ontwikkelingen

In zowel het voortgezet onderwijs als het hoger onderwijs verandert veel. Niet alleen ontwikkelen jongvolwassenen zich vandaag de dag anders dan voorheen, ook zal er in de toekomst op andere competenties een beroep worden gedaan. De opleidingen in het hoger onderwijs leiden op voor beroepen die over vijftien jaar wellicht niet meer bestaan. Daarnaast is met de komst van het zogenaamde leenstelsel in 2015 een juiste keuze voor de vervolgonderwijs nog belangrijker geworden.

'Een betere aansluiting tussen verschillende onderwijssectoren draagt immers bij aan het optimaal ontwikkelen van talent van leerlingen.'

Vo-Raad Sectorakkoord 2014-2017
'Klaar voor de toekomst'

In een aantal recent verschenen sectorakkoorden wordt ruimschoots aandacht besteed aan aansluiting. De ambities van het vo op het gebied van 'verbinding met de omgeving' zoals verwoord in 'Vo2020' worden nog sterker aangezet in *Onsonderwijs 2032*.

En ook in de Strategische agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 *De waarde(n) van weten* wordt het belang van een samenwerking expliciet genoemd.

Daarnaast wordt in deze strategische agenda ook verwezen naar het belang van het delen van informatie over studiesucces. Er staat: "Kennis over hoe studenten het in het vervolgonderwijs doen, is vaak een belangrijke trigger voor het gesprek tussen onderwijsinstellingen over de aansluiting en het studiesucces. De laatste jaren worden stappen gezet in het voor vo-scholen ontsluiten van kennis over succes van hun leerlingen in het vervolgonderwijs. Belangrijk voor vo-scholen is vooral dat zij de reeds beschikbare gegevens beter gaan gebruiken. Dat geldt ook voor de gegevens die op universiteiten en hogescholen aanwezig zijn."

"Ik wil de wereld zien!"

Eigenlijk was mijn studiekeuze vanaf het begin duidelijk. Vanuit school kreeg ik het advies om me toch wat breder te oriënteren op verschillende studies. Mede daarom kan ik nu volledig achter mijn keuze voor de Hogere Zeevaartschool staan.

Volgend schooljaar ga ik naar Terschelling om de opleiding tot Maritiem Officier te volgen, zodat ik in de machinekamer en op de brug van een schip kan gaan werken. Mijn vader heeft deze opleiding ook gedaan. Zijn verhalen enthousiasmeerden me, dus ik had meteen een sterke voorkeur voor deze studie.

Daarbij vind ik Terschelling een fantastisch eiland en is de school erg modern. Dat spreekt me aan.

Tijdens het keuzetraject waarschuwde mijn decaan ervoor dat ik geen tunnelvisie moest ontwikkelen. Daarom ben ik naar een meeloopdag van de studie IMM geweest. Ook heb ik met school verschillende open dagen bezocht. Hiervan heb ik niet alleen geleerd dat er nog meer leuke studies zijn, maar vooral dat mijn hart echt ligt bij de zeevaart. Ik wil de wereld zien!

Het programma *Havisten Competent* (Haco) bereidt ons goed voor op wat we tijdens een HBO-studie kunnen verwachten. Daarnaast dacht mijn decaan echt met me mee. Omdat mijn keuze zo duidelijk was, is er bijvoorbeeld een uitzondering gemaakt voor de LOB-map. Nadat ik een onderzoek deed naar de student OV-chipkaart kreeg ik vrijstelling voor wat nog restte. Daarmee laat de school zien dat het begeleidingstraject geen doel op zich is; dat vind ik goed.

Tiemen Pos
Leerling Havo5 Cambreur College

Visie

We leren van en met elkaar, en we organiseren gezamenlijke activiteiten. Daarmee vergroten wij de kennis in onze afzonderlijke organisaties. Omdat we binnen het netwerk duurzame relaties aangaan en kennis (over ontwikkelingen in de stelsels, onderwijs didactiek, niveau en inhoud van vakken en nieuwe vakken), maar ook nieuwe inzichten in onderwijs en arbeidsmarkt met elkaar delen, bevorderen we een betere aansluiting vanuit het voortgezet onderwijs op het hoger onderwijs en een lagere uitval uit het hoger onderwijs.

Missie

Het netwerk beoogt de overstap van leerlingen (vo) naar het hoger onderwijs te vergemakkelijken. Het verbeteren van de aansluiting tussen het voortgezet en het hoger onderwijs staat centraal. Leerlingen worden toegerust met betere bagage om tot een juiste (studie)keuze te komen en de instellingen scheppen (rand)voorwaarden om de leerlingen een succesvolle start te laten maken in het hoger onderwijs.

Onze missie wordt gedragen door een aantal kernwaarden:

- ✓ **betrokkenheid:** Alle partijen zijn - direct of indirect - betrokken bij leerlingen en eerstejaars studenten die de overstap naar het ho maken;
- ✓ **Duurzaamheid:** Tijdens de ontmoetingen worden stevige relaties gesmeed. Men gaat voortdurende verbindingen aan;
- ✓ **Professionaliteit:** Activiteiten hebben tot doel de professionaliteit van de deelnemers en andere betrokkenen te bevorderen;
- ✓ **Openheid:** Een open communicatie creëert een klimaat waarin gezamenlijk gewerkt kan worden aan ‘de juiste student op de juiste plek’;
- ✓ **Verantwoordelijkheid:** Ieder neemt zijn verantwoordelijkheid voor het niemandsland tussen vo en ho;
- ✓ **Kleinschaligheid:** De regio maakt het mogelijk om op de juiste schaal te acteren. De instellingen kennen elkaar en kunnen elkaar vinden;
- ✓ **Open vizier:** Het netwerk houdt contact met andere netwerken, deelt haar opgedane kennis (uitstraling) en neemt ook zelf kennis van bovenregionale voorbeelden / ontwikkelingen.

“Het werd uiteindelijk een twee jaar lange zoektocht...”

Vier jaar na het verlaten van de middelbare school vroeg ik mij af waarom zoveel leerlingen een verkeerde studiekeuze maken. Ik schreef een mail naar mijn oude school, waarin ik het belang van een intensieve studieoriëntatie onderstreepte.

De middelbare school liet mijns inziens kansen liggen. Om toekomstige studenten te behoeven voor een verkeerde studiekeuze, wilde ik de kenniskloof tussen middelbare school en vervolgopleiding opvullen. “We zijn benieuwd, dus kom maar langs”, was het antwoord.

Vol enthousiasme stormde ik naar mijn oude vertrouwde school. De leerlingen in 6 VWO vertelde ik hoe stom ik destijds de oude de-

caan met grijze haren vond, die totaal niets van mij en de wereld begreep. Hij kon me niet vertellen wat mijn studiemogelijkheden waren en ik dacht het zelf allemaal beter te weten. Ik bleek het helemaal niet beter te weten en het werd uiteindelijk een twee jaar lange zoektocht naar mezelf en naar een geschikte loopbaan.

Mijn verhaal is niet uniek. Veel leerlingen worstelen met hun studiekeuze, terwijl een betere aansluiting van de kennis van decanen op de mogelijkheden van het vervolgonderwijs ‘verkeerde’ keuzes kan voorkomen. Aansluiting die gecreëerd wordt wanneer beide partijen actief participeren in kennisuitwisseling. Bijvoorbeeld bij bijeenkomsten zoals van het netwerk vo-ho West-Brabant.

Als 18-jarige puber zoek je de studiemogelijkheden niet zelf uit, want je plek op de sociale ladder staat op dat moment bovenaan je zorgenlijstje. Hier ligt dus een taak voor het hoger onderwijs om de relevante informatie over te dragen. Deze informatie is immers van essentieel belang bij het begeleiden van leerlingen naar een geschikte studiekeuze.

Esmee Augustijn

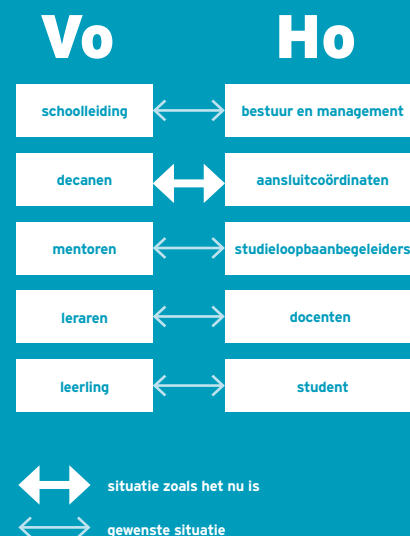
Oud-leerling Onze Lieve Vrouwe Lyceum, student communicatiewetenschap en bedrijfskunde aan de UvA

Strategische Doelstelling

Als stip op de horizon zien we een situatie waarin onze inspanningen en activiteiten leiden tot een bewuste studiekeuze van leerlingen. Studenten zullen hierdoor minder vaak switchen van opleiding, minder vaak uitvallen en succesvoller de propedeuse doorlopen. Het voorkomt teleurstellingen. Om dit te bereiken, is het noodzakelijk het voortgezet en hoger onderwijs op meerdere niveaus (dus niet alleen bij de decanen) met elkaar te vervlechten. Dit vergroot de kracht van onze samenwerking.

Meer concreet geformuleerd:

- Het netwerk stimuleert en ondersteunt bij een professioneel leerlingenaanbod van LOB;
- Het netwerk stimuleert en onderzoekt op welke manier er aandacht besteed kan worden aan het verwerven van generieke competenties;
- Het netwerk stimuleert kennisuitwisseling op het niveau van decanen (mentoren) en schoolleiding, aansluitcoördinatoren, leraren en docenten en management;
- Het netwerk bevordert aansluiting door het organiseren van studiedagen;
- Het netwerk faciliteert vo-scholen in het professionaliseren van ouders als studieloopbaanbegeleider;
- Het netwerk onderzoekt welke landelijke ontwikkelingen er spelen en hoe deze in de regio vertaald kunnen worden;
- Het netwerk opereert met eigen financiële middelen;
- Het netwerk werkt met een 'halen en brengen'-filosofie.

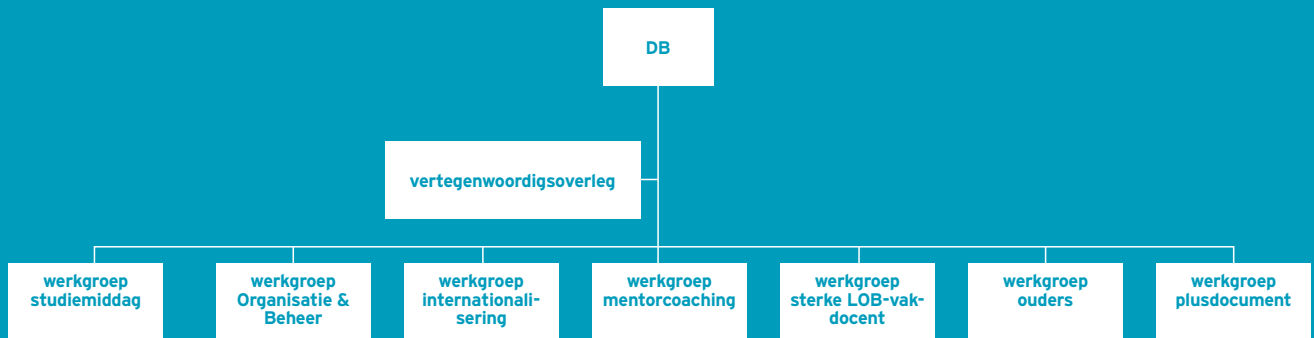
Platte organisatie

Het netwerk kenmerkt zich door een platte organisatie met korte lijnen. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door twee vertegenwoordigers vanuit het voortgezet onderwijs, plus twee vanuit het hoger onderwijs.

Ruggengraat van het netwerk is het zogenaamde vertegenwoordigersoverleg. Tijdens de vijf overleggen die er jaarlijks plaatsvinden, wordt informatie gedeeld.

Daarnaast zijn er ieder jaar meerdere werkgroepen actief rond verschillende thema's. Binnen deze werkgroepen bestaat ruimte om te experimenteren. Ervaring en 'best practices' worden vervolgens gedeeld met alle vertegenwoordigers.

Terugkerende activiteit is de jaarlijkse studiemiddag, die breed toegankelijk is voor collega's uit de scholen en instellingen uit het netwerk. Betekenisvol ontmoeten is ook hierbij een centraal thema.

De structuur van het netwerk

Onze ambities 2016-2020 (...2032)

Op basis van de visie, missie en strategische doelstelling zijn er ambities geformuleerd voor de korte termijn. We willen behouden wat waardevol is, maar ook werken aan verbetering. Op de lange termijn willen we tijdig inspelen op de ontwikkelingen die geschetst worden in de diverse strategische agenda's.

Wat willen we behouden?

- Betekenisvolle ontmoetingen binnen het vertegenwoordigersoverleg;
- Een platte organisatie;
- Een transparante en open manier van samenwerken;
- Een lerende organisatie met ruimte om te experimenteren.

Wat willen we bereiken?

- Vergroting van de betrokkenheid binnen de afzonderlijke organisaties;
- Vervlechting op meerdere niveaus;
- Het (nog meer) centraal stellen van de toekomst van de leerling, waarbij de 21th century skills als kapstok kunnen dienen;
- Vergroting van deelname in de werkgroepen ('60% van de netwerkleden participeert in één of meerdere werkgroepen');
- Gestructureerde en uniforme monitoring van studiesucces;
- Grotere deelname aan studiemiddagen ('van elk van de participerende scholen / instellingen nemen tenminste drie personen deel aan de studiemiddag');
- Aandacht voor talentontwikkeling.

“Deelname aan de werkgroepen vergroot voor ons de waarde van het netwerk...”

Als Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur (KSE) zien we duidelijk de meerwaarde van het Netwerk vo-ho West-Brabant. Het netwerk is een bron van informatie, die door de korte lijntjes tussen de deelnemers snel kan worden gedeeld. Het decanennetwerk is bijvoorbeeld waardevol voor het krijgen van een vlot antwoord op vragen over LOB.

Door deel te nemen aan de werkgroepen neemt de betekenis van het netwerk voor onze school nog meer toe. Deze betrokkenheid intensiveert namelijk de samenwerking met partners uit het netwerk. Daarbij levert het

participeren in de werkgroepen regelmatig nieuwe ideeën en inzichten op, zowel voor onze school als voor het netwerk als geheel.

Mede dankzij het netwerk hebben we op de KSE in de voor-examenklassen een zeer uitgebreid (en naar mijn mening ook succesvol) LOB-traject opgezet. Zo is er het *Naar Hoger Onderwijs-uur* voor havo4, dat wekelijks op een vast tijdstip is ingeroosterd voor alle havo4-klassen tegelijk. En het *Naar Wetenschappelijk Onderwijs-uur* voor VWO5, dat iedere week plaatsvindt voor alle vwo5-klassen tegelijkertijd. Tijdens deze uren zijn er veel gastlessen, voorlichtingen en speeddate-sessies met studenten. Ook kunnen leerlingen digitaal proefstuderen.

Dankzij de eenvoudige en laagdrempelige samenwerking met de ho-instellingen uit het netwerk, plus de medewerking vanuit de diverse opleidingen kan er aan het NHO- en NWO-uur een zinvolle invulling gegeven worden. Op deze manier werken we samen aan een goede voorbereiding op de studiekeuze van onze leerlingen.

Kees Gobbens

Decaan havo/ vwo Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur

Deelnemers

Het Netwerk vo-ho West-Brabant bestaat uit de volgende scholen en instellingen:

Voortgezet onderwijs

Cambreur College
De Nassau
Dongemond college
Gertrudiscollege
Graaf Engelbrecht
Het Brederocollege
International School Breda
Jan Tinbergen College
Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur
Kellebeek College (afd. VAVO)
Markenhage
Markland College Oudenbosch
Markland College Zevenbergen
Mencia de Mendoza Lyceum
Mgr. Frencken College
Mollerlyceum
Newmancollege
Norbertuscollege (aspirant-lid)
Onze Lieve Vrouwe Lyceum
Orion Lyceum
Stedelijk Gymnasium Breda

Hoger onderwijs

Avans Hogeschool
Fontys Hogescholen
NHTV internationale hogeschool Breda
Technische Universiteit Eindhoven
Tilburg University

Contactgegevens

Netwerk vo-ho West-Brabant
Claudia Past, secretaris
Postbus 90.116, 4800 RA Breda
088 - 525 74 79
cwam.past-geelen@avans.nl

Colofon

Dit is een uitgave van het Netwerk vo-ho West-Brabant

Oplage

300 stuks

Tekst

dagelijks bestuur:
Jacques Quaijtaal, voorzitter
Claudia Past, secretaris
Sylvia Hermans, bestuurslid
Ton Sprangers, bestuurslid

Redactie

Yvonne Mol Tekst & Communicatie

Vormgeving en coördinatie

Diensten Marketing, Communicatie en Studentenzaken
Avans Hogeschool

April 2016

